

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 796 Din 03.11.2021

Dosar nr.: 528/2020

Petiția nr.: 5926/25.09.2020

Petent:

Reclamați: 1.
2.
3.

Obiect: afirmații ce pot aduce atingere demnității persoanelor cu tulburări din spectrul autismului

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

- 1.
- 2.
3. Ziarul de Vrancea

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 265/15.01.2021 au fost citate părțile. Citarea a fost realizată fără acordarea unui termen de audieri, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, solicitându-se părților precizarea acordului privind soluționarea speței, fie în lipsă (*cu comunicarea de note scrise / puncte de vedere în scris, în vederea îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 11 alin. 2 și art. 38 din Ordinul nr. 144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor la CNCD*), fie cu acordarea de termen pentru audiere la sediul CNCD.

5. Citațiile înregistrate sub nr. 265/15.01.2021 adresate petentului și părților reclamate 1 și 2 au fost transmise cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței prin poștă. Citațiile au fost de asemenea transmise tuturor părților prin e-mail, existând la dosar dovada transmiterii.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. Prin citația înregistrată sub nr. 265/15.01.2021, raportat la capătul de cerere privind discriminarea tuturor salariaților de la S.C. CUP SA Focșani, petentului i s-a pus în vedere faptul că petiția se formulează exclusiv de către persoana care se consideră discriminată și ale cărei drepturi au fost încălcate prin săvârșirea unor potențiale fapte de discriminare, iar hotărârea Colegiului Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, act administrativ-jurisdicțional supus controlului judecătoresc, este opozabilă doar părților, după comunicarea sa.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 536/25.01.2021 partea reclamată 1 a depus un punct de vedere (care a fost transmis petentului prin citația nr. 2081/17.03.2021) , solicitând totodată acordarea unui termen de audiere pentru audiere online.

9. În cauză s-a dispus recitarea părților.

10. Prin adresa înregistrată sub nr. 2081/17.03.2021 au fost citate părțile pentru termenul de audiere din data de 15.04.2021, ora 10^{4 5} , ședința de audiere desfășurându-se online pe aplicația Zoom. Citațiile pentru petent și părțile reclamate 1 și 2 au fost transmise cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței prin poștă. Citațiile au fost de asemenea transmise tuturor părților prin e-mail, existând la dosar dovada transmiterii.

12. Procedură legal îndeplinită.

13. Prin adresa înregistrată sub nr. 2905/15.04.2021 părțile reclamate 1 și 2 au informat că în cadrul ședinței de audieri din data de 15.04.2021 vor fi asistați și reprezentați de avocat C.D., conform împuternicirii avocațiale depuse la dosar.

14. La termenul de audieri petentul a fost prezent; în ceea ce privește părțile reclamate 1 și 2, au existat probleme de conexiune la aplicația Zoom, aceștia nerezuscind să intre în videoconferință; prin adresa înregistrată sub nr. 2907/15.04.2021 avocatul părților reclamate 1 și 2 arată că pe dispozitivul de unde s-a conectat în vederea reprezentării clienților săi se auzeau discuțiile purtate între petent și reprezentanții CNCD, însă dumneaei nu a putut lua cuvântul, considerând că situația nu este acceptabilă.

15. Prin adresa înregistrată sub nr. 4763/23.06.2021 partea reclamată 1 a depus un note scrise, prin care a adus la cunoștința titularului de dosar comunicatul de presă al președintelui Consiliului Județean Vrancea privind eliminarea taxei CUP pentru apa pluvială din facturile persoanelor fizice și ale asociațiilor de proprietari, precum și articolul din Ziarul de Vrancea *“Încă o izbândă a cetățenilor, după publicarea sesizărilor în ZdV: Se anulează taxa CUP pe apa pluvială!”*.

16. Prin adresa înregistrată sub nr. 4285/07.06.2021 partea reclamată 1 a depus note scrise, prin care ridică excepția de necompetență materială a CNCD în ceea ce privește obiectul sesizării și renunță la solicitarea anterioară privind audierea sa.

17. Prin adresa înregistrată sub nr. 7371/30.09.2021 s-a comunicat petentului posibilitatea de a formula concluzii scrise raportat la aspectele invocate de către partea reclamată 1.

18. Petentul nu a depus concluzii scrise.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

19. Prin petiția înregistrată sub nr. 5926/25.09.2020, petentul susține că salariații de la SC CUP SA Focșani, inclusiv petentul, au fost discriminați prin sesizarea publică apărută în „Ziarul de Vrancea”, ediția din data de 16.07.2020, sesizare prin intermediul

căreia petentul I.S.R. „solicită un antidot pentru autismul celor de la S.C. CUP S.A. Focșani.”

20. Potentul (director tehnic în cadrul S.C. CUP S.A. Focșani) susține că achiesează în totalitate la sesizarea nr. 4413/22.07.2020 formulată de S.C. CUP S.A. Focșani, în sensul că personal s-a simțit lezat și discriminat de exprimarea reclamațiilor dintr-un ziar de largă răspândire din județul Vrancea (Ziarul de Vrancea) prin care *solicită un antidot pentru autismul celor de la S.C. CUP S.A. Focșani*.

21. Potentul susține că problemele reclamate de soții I.E.C. și I.S.R. la sediul unitatii S.C. CUP S.A. Focșani au fost soluționate potrivit prevederilor Hotărârii Consiliului Local nr. 125/1996, a Contractului nr. 19102/26.10.2017 și a Legii 241/2006, iar dacă răspunsurile primite nu au fost în conformitate cu scopul acestora de a-și diminua costurile cu apa meteo, asta nu le dădea dreptul sa se adreseze cu apelativul „*autiști*” către toți salariații societății, inclusiv către dumnealui (petent). În continuare potentul arată că utilizatorul I.E.C. s-a adresat și la ANPC, care, în urma studierii legislației specifice serviciului de apa si canalizare, i-a răspuns acesteia că cererea sa este „*nesolutionabilă*”.

22. Potentul arată că, în urma încercărilor eșuate de a se sustrage de la plata unor servicii prestate de unitatea S.C. CUP S.A. Focșani, partea reclamată I.S.R. a sesizat presa locală, respectiv Ziarul de Vrancea, care a publicat în data de 16.07.2020 un articol cu titlul: „Sesizarea cititorului Zdv: *Solicit factorilor responsabili sa caute un antidot pentru AUTISMUL celor de la S.C. CUP S.A. Focșani*”.

23. Prin sesizarea înregistrată la CNCD sub nr. 4413/22.07.2020 operatorul regional al serviciilor de apă și canalizare S.C. CUP S.A. Focșani susține că salariații săi au fost discriminați prin sesizarea publicată în „Ziarul de Vrancea”, ediția din data de 16.07.2020, sesizare prin care reclamații „*solicită un antidot pentru autismul celor de la S.C. CUP S.A. Focșani*”.

24. Se susține că partea reclamată I.S.R. a făcut demersuri pentru a-și diminua costurile cu apa meteo, prin adresa nr. 1165 din data de 12.02.2020 solicitând S.C. CUP S.A. „*să binevoiați a trimite reprezentanți ai societății pe care o conduceți care să constate corect situația din teren și nu cea după schița de carte funciară pe care o dețineți la dosar*”. Se menționează că, în urma solicitării părții reclamate I.S.R., salariații departamentului tehnic al sucursalei apa-canal Focșani au măsurat toate suprafețele incintelor interioare ale imobilului acestuia, constatând că nu există diferențe față de situația existentă în Fișa punctului de consum, anexă la Contractul nr. 19102/26.10.2010, drept care li s-a transmis răspunsul nr. 1165.

25. Se susține că partea reclamată I.S.R., nemulțumit fiind de rezultatul intervenției salariaților S.C CUP Focșani, a solicitat prin adresa nr. 2256/18.03.2020 “*semnarea unui act adițional la Contractul 19102/26.10.2017 prin care calculul apei meteorice să se facă în conformitate cu ordin al SR EN-2/2006*”, iar conform celor cerute de utilizator, în data de 14.04.2020, a semnat actul adițional solicitat, de comun acord cu reprezentanții operatorului.

26. Se susține că, după numai o lună, constatând că estimările nu i-au fost confirmate de realitate, reclamatul I.S.R. a făcut plângerea penală, plimbată cu intenție și prin mass-media, cu scopul vădit de a beneficia fără plată de acest serviciu.

27. Se susține că, în urma încercărilor eșuate de a se sustrage de la plata unor servicii prestate de S.C. CUP S.A. Focșani, partea reclamată I.S.R. a sesizat presa locală,

respectiv „Ziarul de Vrancea”, care a publicat în data de 16.07.2020 un articol cu titlul: „Sesizarea cititorului ZdV: Solicit factorilor responsabili să caute un antidot pentru autismul celor de la SC CUP SA Focșani”.

Sușinerile părții reclamate 1

28. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 536/25.01.2021 partea reclamată solicită scoaterea soției sale I.E.C. din cauza, aceasta fiind doar proprietara imobilului în care locuiesc ca soț și soție, dar nu și persoana care a scris articolul supus analizei în Ziarul de Vrancea. În continuare petentul susține că articolul respectiv a fost scris și semnat doar de dumnealui.

29. Partea reclamată solicită preluarea argumentelor prezentate în apărarea sa în dosarul nr. 528/2020.

30. Partea reclamată solicită depunerea la dosar ca probă a facturilor la apa-canal pentru directorul general al S.C.CUP S.A. Focșani, directorul tehnic al S.C. CUP S.A. Focșani, I șeful biroului relații cu publicul al S.C.CUP S.A. Focșani, șeful de sector canal G.M. și agentul gestionari rețele P.D. (ultimele două persoane fiind cele care au făcut constatare acasă la familia Ionescu în legătură cu apa pluvială), pentru a se verifica dacă aceștia plătesc sau nu serviciul de apa-canal la locuințele acestora.

31. Partea reclamată arată că dorește ca petentul să-i răspundă la o întrebare, mai exact dacă instalația de canalizare ape menajere din locuințele celor care locuiesc la casă este destinată să preia apa de ploaie sau nu, în condițiile în care nici o instalație interioară de canalizare din gospodăriile cetățenilor nu dispune de guri de canal, precum cele de pe stradă, pentru preluarea apei pluviale (legat de care atașază răspunsul celor de la ANRSC).

32. În ceea ce privește articolul publicat în Ziarul de Vrancea, partea reclamată susține că acesta este intitulat *“Apel către instituțiile abilitate să găsească un antidot împotriva autismului celor de la S.C.CUP S.A. Focșani”*, încă din titlu fiind clar că nu este nominalizată nici o persoană de la aceasta societate comercială.

33. În continuare, partea reclamată susține că petentul (care se simte discriminat de acest articol) nu face diferența dintre cuvintele AUTIST și AUTISM, întrucât dumnealui a vorbit despre fenomenul de autism, nu despre o boală, nevând studii de medicină care să-i permită să-l diagnosticheze pe petent ca autist, între cele două situații fiind o mare diferență de semantică. Ca urmare, partea reclamată susține că în cazul în care petentul se consideră discriminat de afirmația sa legată de autism, fie bravează, fie ca nu cunoaște limba română.

34. De asemenea partea reclamată arată că petentul, ca director tehnic, nu are nici o legătură cu facturarea apei de ploaie, în articolul supus analizei dumnealui făcând referire la persoanele care se ocupă cu facturarea.

35. În ceea ce privește noțiunea de autism, partea reclamată arată că, potrivit dicționarului limbii române, autismul este o tulburare de dezvoltare caracterizată prin dificultăți de comunicare și interacțiune socială, precum și prin comportamente repetitive și o tulburare centrală din cadrul unui întreg spectru de tulburări de dezvoltare, cunoscut sub numele de spectrul tulburărilor autismului/autiste sau de tulburări pervazive de dezvoltare; aceste tulburări prezintă o largă varietate de manifestări, presupuse a fi rezultatul unor disfuncționalități de dezvoltare ale sistemului nervos central sau genetice; simptome

obișnuite ale autismului includ acțiuni repetitive/monomane, contact și comunicare limitată cu alte persoane și interese foarte restrânse.

36. Partea reclamată solicită petentului să demonstreze în ce a constatat restrângerea drepturilor sale prin articolul publicat.

37. Partea reclamată susține că tocmai petentul și reprezentanții S.C. CUP S.A. Focșani fac discriminare, întrucât nu aplică în mod corect legislația cu privire la cele două categorii de cetățeni, cei care locuiesc la bloc și de cei care locuiesc la casă, cu scopul de a obține foloase nemeritate de pe seama locuitorilor județului.

38. Partea reclamată susține că prețul la apa-canal practicat de S.C.CUP S.A. Focșani este pe locul 18 ca valoare de scump, din totalul de 45 județe, iar județul Vrancea este codaș la venitul pe cap de locuitor.

39. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 5386/11.09.2020 deșus în dosar nr. 528/2020, partea reclamată I.S.R. a susținut că partea reclamată I.E.C. (soția) nu a participat la redactarea articolului publicat în „Ziarul de Vrancea” în data de 16.07.2020, aceasta deținând doar proprietatea imobilului în care locuiesc împreună ca soți.

40. Se susține că în practica uzuală a limbii romane sunt adesea folosite cuvinte precum: *”esti surd, nu vezi bine, ai probleme cu capul, autistule, etc”*, apelative care nu constituie un mod de a discrimina o persoană, ci de a o caracteriza la figurat, vis-a-vis de o situație dată.

41. Se susține că la solicitarea înregistrată nr.1165/12.02.2020 de a se revedea modul de calcul al apei pluviale din gospodaria sa, S.C. CUP S.A. i-a comunicat prin adresa nr.1165/12.03.2020 că sesizarea sa este neîntemeiată deoarece facturarea apei meteorice se face respectând în totalitate prevederile legale specificate, deși dumnealui a atras atenția asupra faptului că la suprafața de 617 mp Cc se aplică prevederile art. 215 al Ordinului nr. 88/2007 al Președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice.

42. Se arată că prin cererea nr. 809983/I.T./25.06.2020 a cerut Secretariatului General al Guvernului să i se comunice modul de calcul al apei meteorice adresată, cererea sa fiind direcționată către ANRSC – care i-a răspuns prin adresa nr. 812279/26.08.2020.

Se susține că în replică la articolul apărut în ziarul local, prin care a solicitat autorităților să caute un antidot pentru autismul celor de la S.C. CUP S.A. Focșani, societatea a publicat în data de 18.07.2020 un răspuns prin care recunoaște că la calculul apei meteorice trebuie luați în calcul și acei coeficienți de scurgere prevăzuți în SR1846/2006, dar a continuat să interpreteze respectivele normative cum i-a convenit. Se susține că în adresa înregistrată cu nr. 33351/17.07.2020, S.C. CUP S.A. Focșani i-a comunicat soției sale faptul că aceasta ar interpreta ”ELUCUBRANT” coeficienții de scurgere, menționând în același timp că diametrul conductei de evacuare a apei la canalizarea orașului este cel care ar stabili cantitatea de apă uzată și pluvială preluată la rețeaua de canalizare a localității și nu calculul realizat conform normativului SR 1846-1/2006.

43. Se susține că a demonstrat cu poze modul în care se scurge apa de ploaie la locuința sa (o parte fiind direcționată către pământul din grădină, iar o parte către gura de canal), mod de care reprezentanții S.C. CUP S.A. Focșani nu doresc să țină cont, motiv pentru care a catalogat comportamentul acestora ca autism, surzenie sau indiferență la cererea utilizatorului precum și privind respectarea normelor legale în vigoare care

stabilesc modul de calcul al cantității de apă uzată și pluvială preluată la rețeaua de canalizare.

44. Se susține că a fost discriminat de către S.C. CUP S.A. Focșani deoarece societatea face diferența în calculul apei de ploaie între locatarii de la blocurile de locuințe, cărora nu li se facturează apa de ploaie și cei care locuiesc la case.

45. Prin completarea depusă și înregistrată sub nr. 5748/21.09.2020 se susține că în contextul articolului apărut în Ziarul de Vrancea a utilizat expresia „*autismul celor de la CUP*” cu semnificația semantică „*ruperea de realitate*”.

46. Se anexează copia adresei Parchetului de pe lângă Tribunalul Vrancea emisă în dosar 1116/P/2020 prin care s-a început cercetarea penală a modului fraudulos de facturare a apei pluviale.

47. Prin completarea depusă și înregistrată sub nr. 5751/21.09.2020 se menționează faptul că, prin solicitarea adresată S.C. CUP S.A. Focșani, înregistrată cu nr.1165/12.02.2020, nu a negat suprafața din fișa funciară, ci a cerut să se constate că nu toată apa pluvială ajunge la canalizare din cauza modului în care sunt realizate construcțiile și curtea și, ca urmare, nu sunt adevărate susținerile d-lui director general G.V. din sesizarea nr. 4413/22.07.2020 potrivit cărora *"petentul, crezând ca noi am făcut calculul în baza unor suprafețe mai mari, ne-a solicitat: << să binevoiți a trimite reprezentanți ai societății pe care o conduceți care să constate corect situația din teren și nu cea după schița de carte funciara pe care o dețineți la dosar >>"*.

48. Se susține că prin cererea sa adresată S.C. CUP S.A. înregistrată cu nr. 5854/10.07.2020 a sesizat faptul că în cazul său nu aplică Normativul SR EN 1846/2006 prin care la calculul final al apei de ploaie se aplică în mod obligatoriu coeficienți de scurgere și a solicitat să i se motiveze de ce se face diferențiere/discriminare între locatarii de la bloc (care nu plătesc apa de ploaie) și cei de la curte, întrebare la care nu a primit răspuns; în continuare, se susține că, prin adresa nr. 1165/12.03.2020, S.C. CUP S.A. Focșani i-a transmis răspuns privind modul în care calculează apa pluvială la locuința sa în suprafața de 617 mp - reprezentând total curți-construcții conform fișei cadastrale („*În aceste condiții cantitatea de apă meteorică facturată lunar se calculează astfel: 617mpX0,0167mc/mp=10,30mc*”), respectivul răspuns fiind dovada că nu aplică coeficienți de scurgere în calculul final.

49. Se susține că, văzând lipsa de receptare a celor sesizate privind calcul apei pluviale, a decis să scrie acel articol în presa locală în care a utilizat expresia „*autismul celor de la SC CUP SA Focșani*”, în urma aceluși articol primind confirmarea de la alți cetățeni că S.C. CUP S.A. profită de necunoașterea legislației care reglementează calcul apei pluviale de către consumatorii captivi ai acestei societăți, aplicând formule de calcul după cum consideră și nu după cum prevede legislația în vigoare.

50. Prin adresa înregistrată sub nr. 4285/07.06.2021 partea reclamată 1 a depus note scrise, prin care ridică excepția de necompetență materială a CNCD în ceea ce privește obiectul sesizării (competența revenind instanțelor de judecată) și renunță la solicitarea anterioară privind audierea sa.

51. Prin adresa înregistrată sub nr. 4763/23.06.2021 partea reclamată arată că în urma sesizării sale transmise Ziarului de Vrancea, președintele Consiliului Județean Vrancea a anunțat printr-un comunicat de presă inițierea unui proiect privind eliminarea

taxei CUP pentru apa pluvială din facturile persoanelor fizice și ale asociațiilor de proprietari.

Sușinerile părții reclamate 2 -

Sușinerile părții reclamate 3 -

III. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

52. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

➤ art. 2 alin 1, art. 2 alin 8 și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată²

- art. 2 alin. (1): *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

- art. 2. alin. (8): *„Prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”.*

- art. 15: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”*

➤ art. 10 alin. (2) și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

- art. 10 alin. (2) *„Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”*

- Art. 14 - Interzicerea discriminării *“Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice alta situație.”*

➤ art. 1 alin. (3), art. 16 alin. (1), art. 29 alin. (1) și alin. (2) și art. 30 din Constituția României, revizuită;

• art. 1 alin. (3) *“România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”*

• art. 16 alin. (1) *“Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”*

• art. 29 alin. (1) *„Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.”*

• art. 29 alin. (2) *Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.*

• art. 30 alin (6) *“Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine; alin (7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”*

IV. Motivele de fapt și de drept.

53. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părții reclamate 1 din sesizarea publică apărută în „Ziarul de Vrancea”, ediția din data de 16.07.2020, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

54. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- să urmărească un scop legitim,
- să fie necesară într-o societate democratică
- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, Convenția europeană a drepturilor omului, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

55. Ingerința să fie prevăzută de lege

Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia *„prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”*. Apreciam că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

56. Ingerința să urmărească un scop legitim

Raportat la scopul legitim urmărit, prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, în mod deosebit a protecției demnității persoanelor cu tulburări din spectrul autist.

57. Protecția demnității unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică.

58. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească următoarele elemente:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul dizabilitate/handicap,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de handicapul/dizabilitatea acestora - astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

59. Ca urmare, în speța de față Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

60. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”). Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.) În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

61. Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare. În scopul de a determina dacă aprecierile/afirmațiile - obiect al prezentei sesizări constituie un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de handicapul/dizabilitatea acestora, Colegiul va examina: obiectivul urmărit de către partea reclamată prin declarație, conținutul, contextul în care a avut loc declarația, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației.

62. Obiectivul urmărit de partea reclamată. Obiectivul urmărit este important: a dorit partea reclamată să disemineze opinii legate de handicapul/dizabilitatea unor persoane ori a urmărit doar informarea publicului cu privire la poziția acestuia privind un subiect de

interes public? La acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina, acest aspect neavând relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

63. Colegiul director reține că obiectivul urmărit de partea reclamată 1 a fost să informeze publicul cu privire la modul ilegal de calcul a apei pluviale în județul Vrancea. Subiectul este unul de interes public.

64. Colegiul director constată că prin intermediul aceluiași mesaj partea reclamată a diseminat stereotipuri și prejudecăți legate de persoanele care suferă de autism, în momentul în care a caracterizat comportamentul / atitudinea unor angajați S.C. CUP S.A. Focșani ca fiind autistic („*autismul celor de la CUP*”), în încercarea de a transmite ideea că aceștia „*sunt ruși de realitate*” atunci când este vorba despre rezolvarea unor probleme ce intră în atribuțiile acestora.

65. În continuare, Colegiul director reține că partea reclamată a utilizat în public, într-un cotidian cu acoperire județeană, noțiunea de autism¹, asimilând-o celor câteva simptome mai cunoscute ale respectivei afecțiuni cognitive (dificultăți de comunicare și interacțiune socială, comportamente repetitive). Colegiul director reține că maniera în care este exprimat mesajul induce cititorului ideea că persoanele cu autism sunt oameni cărora le lipsesc anumite caracteristici esențiale unei ființe umane (capacitatea de a comunica și de a interacționa în mod eficient), fiind de o condiție inferioară oamenilor obișnuiți.

66. Contextul în care a fost făcută afirmația / afirmațiile

67. Colegiul director reține că în prima parte a anului 2020 partea reclamată 1 a făcut mai multe demersuri pentru a-și diminua costurile cu apa meteo, atât la S.C. CUP S.A. Focșani, cât și la alte instituții publice; neobținând nici un răspuns pozitiv, a transmis un text conținând nemulțumirile sale la Ziarul de Vrancea, care l-a publicat la rubrica Sesizarea cetățeanului.

68. În speța de față Colegiul director constată că nu era necesară utilizarea termenului de „autism” pentru a transmite mesajul dorit, mai exact pentru a atrage atenția autorităților competente asupra încălcării legii în modul de facturare a apei pluviale de către S.C. CUP S.R.L..

69. Colegiul director se raportează la apărările părții reclamate 1 și reține că acesta a înțeles să utilizeze expresia „*autismul celor de la CUP*” cu semnificația semantică „*ruperea de realitate*”, în contextul articolului apărut în Ziarul de Vrancea, făcând vorbire despre fenomenul de autism, nu despre o boala respectivă, în percepția acestuia între cele două situații fiind o mare diferență de semantică. De asemenea, în punctul său de vedere partea reclamată susține că în practica uzuală a limbii romane sunt adesea folosite cuvinte precum: „*esti surd, nu vezi bine, ai probleme cu capul, autistule, etc*”, apelative care nu constituie un mod de a discrimina o persoană, ci de a o caracteriza la figurat, vis-a-vis de o situație dată.

70. Colegiul director constată că nu se pot reține apărările părții reclamate privind așa-zisa uzanță a utilizării termenului de autism în limba română având în

¹ potrivit sursei de informare <https://ro.wikipedia.org/wiki/Autism>, autismul reprezintă o tulburare de dezvoltare caracterizată prin dificultăți de comunicare și interacțiune socială, precum și prin comportamente repetitive.}

vedere faptul că invocarea unei afecțiuni care constituie o formă de handicap/dizabilitate în orice discurs doar pentru a face comparații sau caracterizări negative (în cazul de față pentru caracterizarea comportamentului angajaților de la S.C. CUP S.R.L.), cu referire la o anumită simptomatologie a bolii, reprezintă o modalitate de a înrădăcina idei preconcepute și stereotipuri cu privire la persoanele afectate de această boală.

71. Mai mult decât atât, Colegiul director atrage atenția asupra faptului că nu există un „fenomen” de autism, există o afecțiune, o boală. Potrivit dicționarului de afecțiuni de pe pagina de internet a Rețelei Private de Sănătate Regina Maria², tulburarea de spectru autist (TSA) este o dizabilitate complexă de dezvoltare a creierului care afectează 3 arii principale ale funcționării unui copil: comunicarea, interacțiunea socială și comportamentul, fiind o afecțiune care se menține pe tot parcursul vieții.

72. Conform datelor oferite de Institutul Național de Sănătate Mintală în anul 2019, în România peste 1000 de copii sunt diagnosticați anual cu tulburare de spectru autist. De asemenea, se estimează³ că la nivel național sunt peste 30.000 de copii cu TSA (dintre care 11.214 încadrați în grad de handicap (aflați în evidențele celor 47 de DGASPC-uri), iar planul național pe autism menționează că sunt 15.565 de persoane cu TSA în România. Din cei 10.558 de copii cu TSA cu vârsta școlară, 45% merg la școli de masă, 30% la școli speciale și 25% nu sunt încadrați în învățământ. La nivel național sunt doar 300 de specialiști pregătiți să lucreze cu copii cu autism.

73. Potrivit Raportului Mondial privind Dizabilitatea⁴ (publicat de Organizația Mondială a Sănătății în 2011, sub titlul „*World Report on Disability*”), multe persoane cu dizabilități nu beneficiază de acces egal la sistemul de sănătate, educație și șanse de angajare, nu primesc serviciile specifice de care persoanelor cu dizabilități au nevoie, fiind astfel excluse de la activitățile vieții de zi cu zi; ca urmare a intrării în vigoare a Convenției cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (CRPD) a Națiunilor Unite, se înțelege tot mai mult că dizabilitatea este o chestiune ce ține de drepturile omului; dizabilitatea este de asemenea și o problemă importantă de dezvoltare cu tot mai multe cercetări care evidențiază faptul că persoanele cu dizabilități se confruntă cu sărăcia și cu rezultate socio-economice mai proaste decât persoanele fără dizabilități.

Conținutul afirmației/afirmațiilor

74. La rubrica Sesizarea Cititorului din Ziarul de Vrancea, a apărut un text transmis de un cetățean, cu titlul „*Solicit factorilor responsabili să caute un antidot pentru autismul celor de la SC CUP SA Focșani*”

75. Textul este următorul:

„Autismul celor de la S.C. CUP S.A. Focșani și pasivitatea (sau complicitatea) organelor de control fac ca societatea S.C. CUP S.A. Focșani să bage adânc mâna în buzunarul abonaților privind apa pluvială.

În urma facturii încărcate privind apa pluvială pe care o facturează pentru locuința mea, eu locuind la casă în municipiul Focșani, având o suprafață totală de 801 m.p., am

² <https://www.reginamaria.ro/utile/dictionar-de-afectiuni/autism-tulburare-de-spectru-autist>

³ <https://helpautism.ro/proiecte-externe/proiect-paca/autismul-in-romania-nevoi-si-solutii-integrate-in-2020>

⁴ http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44575/9789730135978_rum.pdf;jsessionid=CE09B68D248B7DBF55A2DC826BA5949A?sequence=20

cerut celor de la S.C. CUP S.A. Focșani să constate că numai o parte din cantitatea de apă provenită din precipitații ajunge la gura de canalizare.

Aceștia au trimis două persoane care să măsoare și să constate la fața locului care este situația.

Deși le-am arătat ca nu toată apa de ploaie ajunge la gura de canal, **autismul** sau ordinea conducerii au dus la același răspuns: "...se aplică Normativul de scurgere conform celor stabilite de ANRSC, indiferent dacă apa de ploaie ajunge în totalitate, sau nu la canal". Ei consideră că întreaga suprafață de construcții, alei și grădini duc la canal apa pluvială, aplicând acei coeficienți de scurgere ca și cum apa rezultată ar ajunge toată la canal, fără să accepte că în mare majoritate aceste ape se scurg în pământ, de fapt. Astfel că pentru luna iunie 2020 factura cuprinde 8 mc. apă și 42 mc. canalizare și epurare ape uzate.

Pe aceasta cale, solicit organelor de control, factorilor responsabili, politicienilor, consilierilor locali, primarului să caute un antidot pentru **autismul** celor de la S.C. CUP S.A. Focșani cu privire la toți abonații celor de la această societate care locuiesc la casă, cei de la bloc fiind scutiți de plata apei pluviale.

Col.(r) Ionescu Stelian Romeo

P.S.Totodată vă trimit și răspunsul celor de la Protecția Consumatorului Vrancea la sesizarea mea. Răspuns în care puteți constata lipsa de implicare a acestora. Observați că cei de la Protecția consumatorului se mulțumesc să-mi comunice punctul de vedere al celor de la S.C. CUP S.A. Focșani, fără să verifice modul concret de calcul sau să vadă cine are dreptate.

76. În analiza articolului de mai sus, **Colegiul director observă că referirile la termenul autism este prezent atât în titlu cât și în cuprinsul textului, termen care este folosit cu sens negativ, peiorativ, jignitor pentru persoanele cu autism, reîntărind pentru publicul larg niște stereotipuri și participând la stigmatizarea oamenilor care suferă de o astfel de afecțiune.**

77. În acest punct al analizei, **Colegiul director dorește să tragă un semnal de alarmă asupra utilizării termenului de autism în sens peiorativ, ca un termen de comparație negativ, în diverse discursuri sau prezentări, în contexte care nu au nici o legătură cu problematica, nevoile și situația persoanelor cu autism din România, tocmai pentru a se evita transformarea unei tulburări care afectează viața a mii și mii de familii într-o insultă. Acest lucru este foarte îngrijorător și arată nivelul de înțelegere al acestei forme de handicap/dizabilitate și a nevoilor oamenilor care suferă de această condiție.**

78. În concluzie, **Colegiul director constată că utilizarea termenului "autist" cu sens negativ în spațiu public conduce la crearea unei atmosfere degradante, ofensatoare îndreptată împotriva persoanelor care au fost diagnosticate cu această afecțiune, fiind lezată demnitatea umană.**

79. Colegiul director subliniază faptul că dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că

discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Respectarea demnității umane a persoanelor cu handicap/dizabilități este un scop legitim urmărit de stat.

Rolul în societate a persoanei, autor al afirmației

80. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare sunt luate în considerare și elemente legate de calitatea specifică pe care o poate avea autorul mesajului analizat (ziarist, politician, membru al opoziției, funcționar public, etc) sau persoana lezată (politician, funcționar public, magistrat, persoană privată, grup parlamentar, etc) precum și mijlocul prin care a fost difuzat mesajul (presa scrisă, televiziune, radio, mediu online etc.).

81. În acest punct este necesar să reiterăm faptul că, astfel cum rezultă din reglementările internaționale și din prevederile constituționale din România, caracterul inviolabil al libertății de exprimare afirmă statutul de drept aprioric, indiscutabil și nenegociabil al persoanei, căruia nimeni și nimic nu trebuie să-i aducă atingere. Inviolabilitatea nu exclude, ci chiar presupune, o serie de „îndatoriri și responsabilități” ale persoanei care își exercită libertatea de exprimare, precum și anumite limite ale exercitării dreptului, în numele interesului public, comun ori particular. Exercițarea libertății de exprimare, ca și a altor drepturi fundamentale, trebuie făcută cu bună-credință și în raport de interesul public și de drepturile celorlalți.

82. Partea reclamată 1 este o persoană fizică, pensionar, care a utilizat posibilitatea oferită de Ziarul de Vrancea de a-și publica în ziar nemulțumirile privind facturarea incorectă a apei pluviale, la rubrica *Sesizarea cititorului*.

83. Astfel, cu toate că partea reclamată 1 nu este un formator de opinie, totuși a transmis mesajul său prin intermediul mass-media cititorilor unui întreg județ, fiind un mesaj de interes în special pentru cetățenii din mediul rural care locuiesc la casă, cetățeni care, potrivit ultimului recensământ⁵, reprezintă 61.6% din totalul populației județului Vrancea.

84. Partea reclamată 3 este o publicație online, care oferă spațiu de publicare.

85. Articolele publicate în cotidiene/ziare/publicații, pe format de hârtie sau online, au un impact semnificativ asupra publicului cititor având în vedere numărul mare de persoane la care ajung, având fără dubiu un rol deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără deosebire.

Concluzii

86. Colegiul director, reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării.

87. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale.

88. Aplicând principiile CEDO privind necesitatea restrângerii libertății de exprimare într-o societate democratică, constatăm următoarele:

⁵ <http://rogeo.ro/info-judet/judetul-vrancea/>

- exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități, astfel este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane;

- îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței;

- toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată;

- se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă;

- presa nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind respectarea reputației și drepturilor altora;

- presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații.

89. Ca urmare a celor de mai sus, **Colegiul director apreciază că afirmațiile părții reclamate ating o limită prin care încalcă un drept fundamental (dreptul la demnitate umană al persoanelor cu handicap/dizabilități) astfel încât dreptul la libertatea de exprimare devine secundar, fiind justificată necesitatea ingerinței statului în libertatea de exprimare.**

90. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere obiectivul urmărit de către partea reclamată, conținutul articolului, contextul în care a avut loc, rolul în societate a persoanei - autor al afirmației, **Colegiul director costată că faptele sesizate întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată și nu se încadrează în limitele libertății de exprimare.**

91. Colegiul director recomandă ca pe viitor să se evite exprimări care pot aduce atingere demnității unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități, ori să creeze o atmosferă de intimidare, ostilă, degradantă, umilitoare sau ofensatoare, îndreptată împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități.

Față de cele de mai sus, în temeiul **art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,**

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge excepția de necompetență materială a C.N.C.D. în ceea ce privește obiectul sesizării reprezentat de afirmații cu posibil caracter discriminatoriu.

2. Se constată lipsa calității pasive a părții reclamate 2, aceasta nefiind implicată în demersurile părții reclamate 1 (redactarea și transmiterea articolului „*Solicit factorilor responsabili să caute un antidot pentru autismul celor de la SC CUP SA Focșani*”).

3. Faptele sesizate întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată, obiectul prezentei cauze depășește limitele libertății de exprimare prevăzute de art. 2 alin. (8) din același act normativ.

4. **Sanționarea părții reclamate 1 cu Avertisment**, conform prevederilor art. 5 alin. 2 lit.a coroborat cu art. 7 alin. 3 din Ordonanța nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor, actualizată (“Sanțiunile contravenționale principale sunt: a) avertismentul; Avertismentul constă în atenționarea verbală sau scrisă a contravenientului asupra pericolului social al faptei săvârșite, însoțită de recomandarea de a respecta dispozițiile legale. Avertismentul se aplică în cazul în care fapta este de gravitate redusă. Avertismentul se poate aplica și în cazul în care actul normativ de stabilire și sancționare a contravenției nu prevede aceasta sancțiune.”)

5. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 03.11.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru (online), GRAMA HORIA – Membru (online), HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru (online), LAZĂR MARIA – Membru (online), MOȚA MARIA – Membru (online), OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru (online)

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Redactată și motivată C.O./S.M.D.

Data redactării: 04.02.2022 Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu